

Lewis pravi, da je pripravljen strniti CIO organizacijo z Amer. del. federacijo

Svoje načrte je razložil Lewis pred delegati Ameriškega mladinskega kongresa. — Združenje obeh delavskih organizacij naj bi se izvršilo meseca marca.

WASHINGTON, 10. februarja. — John L. Lewis, predsednik CIO organizacije, je noč v svojih novih potezi, da se doseže mir v delavskih vrstah, izjavil, da je pripravljen združiti celotno CIO članstvo z Ameriško delavsko federacijo. Lewis je predlagal dan 15. marca kot dan združenja CIO z A. F. of L. Svoje tozadavne načrte je Lewis obelodanil v govoru pred delegati Ameriškega mladinskega kongresa.

Lewisovi pogoji
Pogoji novih Lewisovih mladinskih predlogov so sledeči: Vsi CIO člani in CIO pridruženice naj se združijo dne 15. marca z Ameriško delavsko federacijo.

Tega dne se ima vršiti skupna konvencija CIO organizacije in Ameriške delavske federacije, na kateri naj se glasuje o resoluciji, da postane CIO organizacija del Ameriške delavske federacije, in da se da CIO organizaciji častni pridruženja.

"Vsa vprašanja, ki se tičejo medsebojnih odnosov med obeh organizacijama, naj se odlože za poznejšo obravnavo, kakor bo odločila konvencija."

Lewis bo dal zagotovilo, da ne bo kandidiral za noben urad v združenih delavskih organizacijah.

John L. Lewis je dejal, da je njegov načrt iskren ter je po njegovemu predlogu, naj predloži Williamu Greenu,

Rooseveltove sin Elliott je mnenja, da predsednik ne bi smel v tretje kandidirati

Razlika med Greenom in Lewisom je, da hoče Green "ronati" delavsko unijo, Lewis pa deželo.

CHICAGO, 10. feb. — Elliott Roosevelt, predsednikov sin, je danes izjavil, da ne odobrava, da bi njegov oče v tretje kandidiral, da podpredsednik Garretti John Lewis, da je, in da nekateri člani Rooseveltove družine mrze Diesov odbor.

Ta odgovore je dal Mr. Roosevelt na vprašanja ljudi, kakor je bilo zbranih okoli 6.000 pri njegovem predavanju, ki je bil predmet je bil: "Amerika Ahead."

V odgovor na vprašanje, da bi predsednik Roosevelt še tretje kandidiral, je odgovoril: "Ne vem. Vem pa to, da vsi, ki imajo danes dela, hočejo, da 'rona.' Osebnost sem mnenja, da je boljše, da ne kandidira."

Vprašan, če misli, da bi se

PREDSTAVA V KORIST SLOVENSKEGA MUZEJA

Slovensko dramsko društvo "Ivan Cankar" je na svoji seji dne 7. februarja sklenilo, da bodo prihodnjo predstavo, "Naši domači — tuji", ki jo podvzeta iz življenja ameriških Slovencev, v korist Slovenskega narodnega muzeja. Avtor igre je Andrej Kobal, ki je bil tudi "Denar", "Plehar" in "Vojna". Vstopnice bodo v nedeljo in v predprodaji pri vseh trgovskih Prospektne kluba doma in v raznih trgovinah. Ta igra je izredno poučna in se vrši v

predsedniku Ameriške delavske federacije.

Upanja, da bi bilo iz te moke kaj kruha, je prav malo. Predsednik CIO organizacije je obelodanil sličen načrt, da naj Green odstopi in gre v pokoj.

Green je v svojem komentarju, ki ga je podal v Miami, izjavil: "Ako ima Lewis resne namene in resen načrt, ga ne bi smel razglasiti v javnem govoru. Ako Lewis želi predložiti svoj načrt komiteju Ameriške delavske federacije, bo slednji z veseljem privolil v konferenco z odborom CIO organizacije, kjer naj se stvar nadalje obravnava."

Lewis nastopi proti Rooseveltu
John L. Lewis je pred delegati Ameriškega mladinskega kongresa okral tudi predsednika Roosevelta, češ, da ne ve, kam slednji jadra, ko je rekel, da mladinski kongres nima pravice izjaviti tega, kar si misli o finskem in o ruskem vprašanju, o evropskem in drugih vprašanjih.

Lewis je povabil Mladinski kongres, naj se pridruži Labor Non-partisan ligi, politični veji CIO, ter je ob tej priliki pripomnil: "Ako se nam pridružite, ne bomo pošiljali za vami nobenih detektivov, ki bi nadzirali vaše resolucije."

Zena predsednika Roosevelta je sedela v avdiciji med delegati Mladinskega kongresa, ko je Lewis krcal njenega moža, predsednika Roosevelta. K vsemu temu se je Mrs. Roosevelt samo dobrodušno smehljala.

moralo okrniti moč Mr. Lewisa, je Elliott Roosevelt odgovoril: "Prav nobene potrebe ni po tem. To se laglje zgodi s tem, če se ga izkrohota iz oblasti in moči."

Razlika med Greenom in Lewisom je ta, je odgovoril nato na neko drugo vprašanje, "da hoče Green 'ronati' delavsko unijo, Lewis pa deželo."

Vprašan, kakšno sodbo ima o Diesovem komiteju, je odgovoril: "Po mojem mnenju je izvršil odbor dobro delo in mora s tem delom nadaljevati, čeprav se nekateri člani moje rodbine ne strinjajo v tem vprašanju z menoj."

Na vprašanje, če misli, da je Harry Bridgesov slučaj resen, je odvrnil Roosevelt: "Da, dokler bo ostala Frances Perkins v svojem uradu."

Iz starega kraja

V soboto je prispel iz starega kraja Mr. Frank Torkar, ki se je mudil v domovini nad devet mesecev. V stari kraj pa sta odpotovala v petek Kosta Sincijac in Krsto Miloevič. Vsi so potovali s posredovanjem tvrde Michaeljevich Bros., 6031 St. Clair Ave.

"Odprta noč in dan so groba vrata"

Po dolgi in mučni bolezni je preminila na svojem domu Dragica Počuča, stara 55 let, stanujoča na 1562 East 26th Street. Tukaj zapušta soproga Johna in več sorodnikov. Več let so vodili gostilno na E. 33rd St. in St. Clair Ave. do 1937. Rojena je bila v selu Mostaniča, Kotar Petrinja na Hrvaškem, kjer zapušta sina in hčer, brata in več sorodnikov. Tukaj je bila 27 let ter bila je članica društva števil. 4014 International Workers Order. Pogreb se vrši iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v sredo popoldne ob 12:45 uri v cerkev sv. Save na East 56th St. in na rusko pokopališče. Bodi ji ohranjen blag spomin. Preostali naše sožalje.

V nedeljo popoldne ob 3. uri je preminila v Huron Rd. bolnišnici po dolgem trpljenju za srčno boleznijo mladenka Gladys Prijatelj, stara šele 14 let, stanujoča na 14815 Sylvia Ave. Tukaj zapušta žalujoče starše: očeta Antona, doma iz Spodnjih Kallišč, fara Velike Lašče in mamo Mary, rojeno Nosan, doma iz Jurjevca pri Ribnici in 4 brate: Josepha, Henryja, Antona in Franka, 2 sestre, Rose in Alice, ter veliko sorodnikov. Rojena je bila v Clevelandu in je bila članica mladinskega oddelka društva "Blejsko jezero", št. 27, SDZ. Pogreb se vrši iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 East 152nd St. v sredo jutraj. Staršem in družini naše sožalje. Uro pogreba naznamo prihodnjic.

Včeraj jutraj je nagloma preminil rojak Joseph Metlika, v starosti 67 let. Doma je bil iz vasi Rodik pri Trstu na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 31 leti. Stanoval je pri sinu Josephu na 14516 Sylvia Ave. Pokojni zapušta tukaj dva sinova Josepha, ki vodi trgovino z grocerijo in mesom na Sylvia Ave., in Ludwiga, ki vodi enako trgovino na Addison Rd., dve hčeri, Mary, poroč. Čerkvenik, in Anno, poroč. Kutcar ter sestro Mary Race, ki vodi Mayflower mlekarstvo, v stari domovini pa soprogo Frances in brata Franka. Bil je član dr. "Naprej", št. 5 SNPJ. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj ob 8:30 iz August F. Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 East 152nd St., v cerkev Marije Vnebovzete in potem na Calvary pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin preostalih pa naše sožalje.

Čas pogreba

Pogreb Mrs. Julije Haller, ki je preminila v petek, se bo vršil iz A. Grdina in Sinovi pogrebnega zavoda jutri v torek ob 8:30 uri jutraj ter ob 9 uri v cerkev sv. Pavla na E. 40th St. in potem na Calvary pokopališče.

Posebnost

Pri Mar-Ket Coal Company na 1261 Marguerite Ave., imajo samo za ta teden posebnost na premog. Dobi se vsakovrstni in najboljši premog. Se priporoča.

SEJA SKRANJKOV

Nocoj ob 7:30 uri zvečer se vrši seja skranjkov v navadnih prostorih. Štarši so prošeni, da se gotovo udeležijo.

SEJA

V torek 13. februarja se vrši izredna seja Slov. kulturnih društev Slov. del doma na Waterloo Rd. Vsi zastopniki so prošeni, da se gotovo navzoči.

ODPOR SVETA PROTI KOMUNIZMU

KODANI, Danska, 12. februarja. — V glavnih mestih Skandinavije se razpravlja danes o možnosti ustanovitve svetovne fronte proti komunizmu, da se reši Finsko in da se prepreči razširjenost komunizma v svetu.

Kritika predsednika Roosevelta, s katero je ožigosal ruski totalitarizem, in senzacionalni pogoni švedske proti komunističnim centrom, vse to se smatra kot znake nove orientacije.

Francoska Konfederacija dela, ki šteje okoli pet milijonov članov, je osro obsodila agresivnost Rusije in Nemčije.

Mrs. Roosevelt simpatizira s finskim narodom

WASHINGTON, 11. februarja. — Mrs. F. D. Roosevelt je izjavila nocoj pred mladinskim kongresom, da simpatizira s Finsko, kakor bi simpatizirala z vsakim malim narodom, ne veruje pa, da bi moral Ameriški mladinski kongres sprejeti resolucijo, s katero bi obsodil rusko invazijo, razen če bi hotel izrečno storiti to. Dalje je dejala, da se strinja s predsednikovo izjavo, ko je dejal, da 98 procentov Amerikancev simpatizira s Finsko, toda je pripomnila, kako stališče bi se moralo zavzeti tudi v slučaju italijansko - abesinske vojne, v slučaju Spanije, Kitajske in Češkoslovaške.

Mrs. Roosevelt je izjavila, da ji je znano, da je mnogo članov kongresa mnenja, da ima finska vlada "gotove fašistične tendence," toda, je dejala, sedanja vlada je takšna, kakršno hoče finski ljudstvo, kajti če ne bi bila, se ne bi to ljudstvo tako junaško upiralo invaziji. Nobene opravičbe ni, ako velik narod napade malega, zato bi morale biti naše simpatije s Finsko.

IGRA "DENAR"

V nedeljo popoldne ob 3. uri vprizori dram. zbor Anton Verovšek lepo veseligo "Denar."

Igra je povzeta iz življenja ameriških Slovencev ter vam bo kaj v spomin iz vašega lastnega življenja.

Nastopijo sledeči igralci: Mrs. Bašel, Mrs. Kovač, Miss Durn, Mrs. Zaic, Mrs. Zigman, Kaferle, Slejko, Ogrin, Drenik in Steblaj.

Režijo vodi Steblaj. Sigurni ste lahko, da bo smeja v izobilju in vam bo ostala igra Denar še dolgo v prijetnem spominu.

Lincolnov rojstni dan

Na današnji dan leta 1809 je bil rojen Abraham Lincoln, velik državnik in velik človekoljub, predvsem pa velik človek, čigar moto se je glasil, da vlada ljudstva, za ljudstvo in po ljudstvu ne sme izginiti s tega sveta. Danes se vsa Amerika in lahko rečemo, ves civilizirani svet klanja njegovemu spominu.

Zopet doma

Mr. Anton Klančar, 6221 St. Clair Ave. je bil pripeljan domov iz Poly Clinic bolnišnice. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Iz bolnišnice

Iz Lakeside bolnišnice se je vrnil dobro znani Mike Kirbič na svoj dom na 7417 Lockyear Ave. kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

Rusi poročajo o zavzetju nadaljnih 16 finskih utrdb

V četrtek so poročali Rusi o zavzetju 13 utrdb, toda Finci zanikujejo to poročilo.

MOSKVA, 12. februarja (ponedeljek). — Vojaško poveljstvo v Leningradu naznanja, da so Rusi zavzeli na ozemlju Karelije nadaljnih šestnajst finskih utrdb.

(Pretekli četrtek je rusko vojaško poveljstvo naznanilo zavzetje 13 finskih utrdb v Mannerheimovi črti. To poročilo so Finci zanikali, nakar je odpotoval tja neki poročevalec Associated Pressa, ki je sporočil, da kolikor je bilo mogoče njemu ugotoviti, so bile vse utrdbе intaktne in nezavzete).

HELSINKI, 11. februarja. — Finsko poročilo naznanja, da je deseti dan ruskega razbijanja na Mannerheimovo črto ostal brez uspeha. V soboto so Rusi izpremenili svoje bojne taktike, pravi finsko poročilo. Mesto da bi koncentrirali frontalni napad na Summa sektorju, kakor so delali doslej, so podvzeli svoje najsilnejše napade na točke, ki leže vzhodno in zapadno od Summe.

Peter Witt prične danes vojno za 8-centno vožnjo

Danes bo pričel bojeviti Peter Witt vstopati na vozove polulicne železnice, kjer bo plačeval za vožnjo samo 8 centov, mesto 10, kolikor znaša vožnina. Ta manever je v njegovih načrtih, ker hoče prisiliti kompanijo, da odpravi tedenske vozovnice in 10-centno vožnjo.

Kako bo Witt opravil s svojim manevrom, je odvisno od sprevednikov, na katere bo naletel. Ako bo sprevednik rekel, da je osem centov premalo in da mora plačati deset, mu bo Witt odgovoril, da je 8 centov legalna vožnja, kakor je bila določena v Taylor Grant pogodbi, in kdor plača 10 centov, plača 2 centa preveč. — Ko je nekdo vprašal včeraj Witta, kaj bo storil, ako se bo to ali oni sprevednik zadovoljil z osmimi centi, je Witt odvrnil, da mu bo to popolnoma prav. V tem slučaju bo povedal to ostalim, nakar bodo tudi drugi plačali po 8 centov. Ako pa ne, tedaj pride stvar pred sodišče, kar Witt želi, ker hoče tam ugotoviti legalnost osem-centne vožnje.

Balincarska tekma

Balincarska tekma med osmimi društvi in direktorijem S. D. D. je izvrstno izpadla. Zmagovalci so bili naslednji: I. nagrada, društvo Strugglers št. 614 S. N. P. J., II. nagrada, pevski zbor "Jadrani", III. nagrada dramsko društvo "Anton Verovšek" in IV. nagrada društvo "Blejsko jezero" št. 27 SDZ. Zabava je bila izvrstna, udeležba velika in vse se je izvršilo v splošno zadovoljstvo. Prihodnja tekma za šampionstvo med 6 društvi se vrši v soboto 9. marca. Vljudno so vabljeni vsi balincarji in delničarji in ostalo občinstvo, da se iste vdeležijo.

Doma iz bolnišnice

S Svetkovo ambulanco je bil prepeljan iz Glenville bolnišnice George Jelenik na svoj dom na 15919 Huntmere Ave.

BALKANSKE DRŽAVE PRIČA- KUJEJO VOJNO NA SPOMLAD

Balkanci so med dvema ognjema: med zavezniško armado na Bližnjem vzhodu in nemško na zapadu.

MESEC MAREC BO NAJBRŽE USODEN ZA BALKANCE

BUDIMPEŠTA, 11. februarja. — Balkanske države so pričele klicati nadaljne moštvo pod zastavo, ker vlada bojazen, da bo postala južnovzhodna Evropa na pomlad pozorišče bojev.

Rumunija, čije oljne in žitne zaloge mikajo tako Nemčijo kakor zavezniške, bo pozvala dne 1. marca pod orožje nadaljnih 200.000 mož.

Možnost udara skozi "zadnja vrata"

Ti razvoji slede poročila, da sta Velika Britanija in Francija koncentrirali na Bližnjem vzhodu 500.000 mož. Balkanske države se boje, da bo ta armada udarila skozi "zadnja vrata" preko Balkana na Nemčijo, hkratu pa hočejo biti Balkanci tudi na vse pripravljeni v slučaju, da se Nemčija, ki je zdaj diplomatično poražena od Turčije in Rumunije, odloči udariti na ozemlje, od katerega je zdaj odvisna za olje in druge neobhod-

no potrebne vojne zaloge.

Nemčija na dveh frontah
Nadaljna možnost je, da se utegne podvzeti skupen turško-francosko-angleški pritisk proti bogatim ruskim oljnim vrelcem, pravi neki balkanski vojaški izvedenec, kajti za Francijo in Anglijo je absolutno potrebno, da prisilita Nemčijo do boja na dveh frontah, da jo odrežeta od njenih žitnih in oljnih dobav.

Vlada v Bukarešti priznava, da ima pod orožjem 800.000 mož, toda inozemski vojaški opazovalci pravijo, da jih ima 1.400.000.

Odločnost Turčije

Zadnje dejanje turške vlade, ko je pretekli teden izgnala iz dežele 100 nemških strokovnjakov v gradnji ladij in podmornic ter zaslegla nemške ladjedelnice v Istanbulu, je mnogo pripomoglo k možnosti vojne na Balkanu.

Predsednik Roosevelt je govoril pred Ameriškim mladinskim kongresom

WASHINGTON, 10. februarja. — Predsednik Roosevelt je danes govoril v Beli hiši pred delegati Ameriškega mladinskega kongresa, katerim je dejal, da je imel simpatije za prvotna prizadevanja komunističnih voditeljev v Rusiji, toda je obsodil današnje Sovjetsko Unijo kot absolutno diktaturo, ki je odpravila civilne svoboščine ter "vdrla v sosedno državo, ki je tako majhna, da ne more biti Rusiji nevarna."

Simpatije vseh ob strani Finske

Predsednik je dalje dejal, da so simpatije Amerikancev 98 odstotkov na strani Finske in na strani njenega prizadevanja, da se ubrani ruske invazije. Več kot 4.000 mladih moških in žensk, stoječih v dežju pred Belo hišo, je poslušalo predsednika Roosevelta, ko je govoril z balkona Bele hiše.

Predsednik je sarkastično zanikal govorice, ki jih trosijo krogi, ki so blizu Ameriškemu mladinskemu kongresu, češ, da bodo posojila Finski potisnila do deželo v imperialistično vojno.

Roosevelt je izjavil, da so njegova prvotna upanja, da bo postala Rusija "miroljubna, popularna vlada," omajana ali pa "postavljena na stran do ugodnejših časov."

Nekdanje simpatije za Rusijo

"Pred več kot dvajsetimi leti, ko ste bili vi še mali otroci, sem občutil velike simpatije za rusko ljudstvo. V prvih dneh komunizma sem spoznal, da si ruski voditelji prizadevajo, dati priliko za boljše izobrazbo in za boljše zdravstvene razmere milijonom ljudi, katerim je bilo vse to zanikano pod carskim režimom."

V bolnišnici

Mr. John Stare, 1008 East 64. St., je bil odpeljan v Cleveland Clinic bolnišnico, kjer je bil operiran. Začasno obiski niso še dovoljeni. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

Preganjanje vere

"Jaz obsojam regimentacijo pod komunizmom. Zgrazam se ob umorih tisočih nedolžnih žrtev. Iz vsega srca obsojam preganjanje vere, dasi vem, da ne bo dolgo, ko se bo Rusija vrnila k veri iz enostavne vzroka, ker pet ali šest tisoč let za beležene zgodovine izpričuje, da je človeštvo vedno verovalo v Boga, kljub nekaterim poizkusom, da se ga zanika."

Rusija je absolutna diktatura

Sovjetska Unija, kakršna je danes, je dejal predsednik Roosevelt, je tako absolutna diktatura kakor katera koli diktatura na svetu. "Ta diktatura se je zvezala zdaj z drugo diktaturo ter napadla sosedno državo, ki je tako majhna, da Rusiji ne more škodovati in ki želi samo živeti v miru kot demokracija, in to kot napredna, v bodočnost zroč demokracija."

Pravica do komunizma

Izjavljajoč, "da je rečeno, da ste nekateri izmed vas komunisti," je predsednik rekel, da "kot Amerikanci se imate pravico nazivati komuniste," toda nato je posvaril:

"Vi imate pravico, miroljubno in javno zagovarjati in nastopati za gotove ideale teoretičnega komunizma, toda kot Amerikanci nimate samo pravic, temveč tudi svetih dolžnosti, da vršite svojo propagando za izpremembo zakonov in metod v mejah ustave Zedinjenih držav."

Predsednik Roosevelt je podal s tem govorom svoje najtočnejše nazore o komunizmu, odkar je prišel v Belo hišo. Svoj govor je imel pred organizacijo, o kateri je Diesov komitej izjavil, da je dominirana po komunistih.

Naznanilo

V Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. se prične jutri poučevanje za državljanstvo. Poučevala bo Mrs. Terbižan vsak torek od 1:30 do 3:30 popoldne.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pod razpisalno v Clevelandu, za celo leto.....\$5.50
za 6 mesecev.....\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu za celo leto.....\$6.00
za 6 mesecev.....\$3.25; za 3 mesece.....\$1.60
Za Zedinjene države za celo leto.....\$4.50
za 6 mesecev.....\$2.50; za 3 mesece.....\$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge tujeske države:
za celo leto.....\$8.00; za 6 mesecev.....\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DELA VSTVO V NOVI VOJNI

Mariborska "Delavska politika" piše:

Po 25. letih imamo v Evropi zopet vojno leto.

Kako je prišlo do tega vojnega spopada? Da naj bo svetovna vojna 1914-18 zadnja krvava vojna, je bilo iskreno hrepenenje skoraj vseh ljudi. Ni čuda, da so pacifistična čutila z željo po razorožitvi iskreno gojili vsi narodi. In v demokratičnih državah to čustvovanje ni ostalo brez vpliva na politiko vlad kot v Angliji ter v nordijskih deželah. Nekateri zahodno evropske male države, končno tudi Francija, po svetovni vojni, zlasti po sklepu lokarnske pogodbe, obrambnega oboroževanja niso več s prejšnjo vneto pospeševale. Menile so namreč, da izboljšanje evropskega položaja dopušča opustitev vojaške pripravljenosti.

Nič ni bolj umljiivega, kakor da se je med po naravi miroljubnimi narodi po krvavi moriji 1914-18 pojavil gnjev proti vsemu, kar je dihalo militaristično.

Socializem uči, kakor je rekel pokojni mučenik Jean Jaures, žrtev francoskega nacionalista, stremenje po boljšem človeštvu, ki je utemeljeno v tisočletja stari zapadni kulturi. Z drugimi besedami bi to povedali, da more višja kultura, oplemenitev človeštva, biti naravno izhodišče socializma.

Naš princip je in mora ostati: dostojanstvo in svoboda človeka, da sam ustvarja bodočnost.

Od nekaj pa je bilo srce delavca za mir in svobodo in tako bo tudi v bodoče.

Najbolj težaven je položaj za nevtralne države. Vsak dan jim preti nevarnost, da se zapleto v vojno. Velik del teh držav računa s pomočjo svojih velikih držav zaščitnic, morajo pa vendar voditi jako previdno politiko, kar je tudi prav. Zakaj prav nevtralne države bodo po vojni velike vrednote, na podlagi katerih se bo uredila Evropa in utrdil mir. Celu vojno države zaradi tega ne morejo želeči, da bi se vsa Evropa spremenila v vojni požar.

Delavstvo v tem vojnem kaosu opravičeno zahteva, da se mu vrnejo svoboda in pravice, ki si jih je izvojevalo v prejšnjem stoletju po vsej Evropi ter se so mu priznavale do 1914 v vseh državah. Danes so te svobode zopet omejene in v nevarnosti. Delavstvo tudi danes zahteva svobodo v politiki, sodelovanje v politiki, svobodo besede in mnjenja, svobodo strokovnih organizacij povsod. Če se zahteva od delavca borba za svobodo, potem ima delavec tudi pravico do nje.

MEDSEBOJNA POVEZANOST NARODOV

Pravi demokrati so že pred svetovno vojno leta 1914. bila prepričani, da more človeštvo doseči svoje civilizatorične in humanitarne cilje le takrat, če bi se odrekli blaznemu ljubosumju med posameznimi narodi, vsakemu nizkotnemu egoizmu ter vsem zavojevalnim stremljenjem. Če bi se človeštvo temu odreklo, bi bila dana podlaga za bratsko sodelovanje med vsemi narodi sveta. Početniki minule svetovne vojne svojega cilja, gospodovalno zavladata nad vso Evropo, niso dosegli, ampak so pahnili sebe in druge v žalostno uničevanje. Štirin letom klanja in nečloveškega barbarstva je sledila gospodarska zmeda, dolga leta je bilo delavstvo izrabljano kot malokdaj prej. Šele po popolnem denarnem in gospodarskem polomu je prišla doba mednarodnega sporazumevanja in zdela se je, da bo človeštvo le prišlo do pametne gospodarske in narodne politike. Toda ni trajalo dolgo in nacionalistična blaznost je znova zrasla. Nacisti so se spremenili v diktaturo. Demokratične države so prepoznalo spoznale bistvo diktature. Ko so se zdramile iz spanja, jim je preostajala le še izbira med podjarmljenjem in oboroženim odporom. In Evropa je bila vržena v novo svetovno vojno, katere posledice nihče ne ve. Celu nevtralne države se čutijo danes ogrožene ne samo v njihovih gospodarskih temeljih, ampak tudi v lastnem državnem življenju.

Le medsebojna povezanost narodov bi še bila morala rešila Evropo in njeno civilizacijo. Ne lažna povezanost, ki se sklicuje na patriotizem morda zato, da bi ohranila privilegije vladajočega razreda, ampak resnična povezanost, ki daje vsakemu iste pravice in iste dolžnosti. Le s spoštovanjem narodnega prava in socialne pravičnosti bi se lahko ustvaril nov svet, kjer bi vladal razum, pravica in socialno blagostanje.

Pozor na ozeblino!

V hudem mrazu se moramo paziti, da se na smotrni način obvarujemo ozeblin. Kako nam udje sploh lahko ozebejo?

Znano je, da človeka v prvi vrsti ogreva lastna kri, od katere zavisi telesna temperatura. Razlika med povprečno letno temperaturo 8 do 10 stopinj in povprečno telesno temperaturo 36.5 stopinj ni znatna. Ureju je jo, kakor vse temperaturno nihanje v zmernih mejah, telo samo. To urejanje omogoča lastnost žila, da se v povečanem mrazu lahko stisne, s čimer ostaja krvna toplota, ki lahko uhaja tudi skozi žilne stene, kolikor mogoče v krvi sami. Umevno je, da je telesna temperatura tam največja, kjer so tudi največje žile, torej v prsni in trebušni votlini. Čim bolj so žile oddaljene od srca, tem tanjša so in tem manj vsebujejo krvi. Zato imamo v prstih na rokah in nogah najmanj krvi.

Zdaj si tudi lahko razlagamo, zakaj dobimo ozeblino najraje na prstih in zakaj je potrebno da si s smotnim kožnim gibanjem proizvedemo potrebno temperaturo v njih. Nemogoče je, da bi to dosegli, če so nam rokavice ali čevlji preozki. V hudem mrazu je zadostno široko obvalno najprimernejše, v njem naj bodo tudi amšnatih vložki. Pred vsem pa je potrebno, da poskrbimo za plast zraka med kožo oziroma nogavic in čevlji. Smučar, ki ima v čobne čevlje, gotovo ne bo v njih prezebal. Tudi jermenov na čevljih ne smemo preveč stisniti, kajti nad stisnjenimi mesti se ustavlja kri in nastajajo pasovi, ki so za mraz še posebno občutljivi.

Regulacija toplote v nogah je posebno važna za otroke in za tiste, ki se vdajajo zimskemu sportu, smučanju, sankanju in drsanju. Težava pa je v tem, da morajo pri teh sportih čevlji še posebno trdno sedeti na nogi. Do neke mere obidemo to težavo na ta način, da nabavimo otrokom samo drsalke, ki ne potrebujejo posebnih jermenov za pritrditev. Pri smučeh morajo biti vezave takšne, da omogočajo prstno gibanje. Pogosto izmenjavanje nogavic je poizmi eden najboljših pripomočkov, da obdržimo tople noge. Če na takšne stvari ne pazimo, dobimo ozeblino, o katerih bi vedel marsikdo povedati kako bolijo in kako povzročajo ob vsaki novi zimi nove bolečine.

Baš v mrzlih dneh ne smemo zanemarjati nege nog, posebno če so nam prsti na njih že kdaj ozebli. Ženske, ki trpijo za malokrvnostjo in slabostjo, si nog ne smejo kopati v topli vodi, temveč v hladni ali celo s snegom in si jih morajo dobro odrgniti z brisačo. Za odrasle je prav tako potrebno varovati ušesa. Otrokom, ki jim čepice pokrivajo ušesa, mraz običajno ne more do njih. Mnogi v ostrem mrazu ne varujejo ušes in se jim zdi to nepotrebno, ker je ušesna hrustančevina manj občutljiva za bolečine nego drugi deli telesa. To se utegne hudo maščevati. Tudi drugi deli obraza zelo hitro ozebejo, posebno konec nosa, obraček in lica.

Neprijetno in tudi usodno je, da bolečine na delih, ki radi ozebejo, tem manj čutimo, čim bolj je ozeblota napredovala. Bolečine se pojavijo na ozeblih udih šele tedaj, če stopimo neposredno v toploto, na primer v toplo sobo.

Ozebla kožna mesta zahtevajo pogostoma zdravniške nege. Kdor je dovolj previden, bo oboj takoj v začetku mrzle dobe široke čevlje in si preskrbel udobne rokavice, pogosteje nego običajno si bo izmenjeval noga-

Strahote potresa v Turčiji

Iz Erzincjana je prispel v Ankara prvi rešilni vlak s sto osebami, ki so dobile pri potresu težke poškodbe. Po poročilih funkcionarjev, ki so spremljali ta vlak, objavljajo turški listi nove podatke o strahotah v prizadetem ozemlju. Polkovnik Terkan, poveljnik erzincjanske garnizije je izjavil da je po njegovi cenitvi izgubilo življenje devdeset odstotkov prebivalcev tega mesta. Izmed vojakov so se rešili samo tisti, ki so bili ob času potresa na prostem na straži. Doživljal je nepopisne prizore in videl, kako so številni ljudje izvršili samomor, ko so bili priče smrti svojih družin, ki jim niso mogli pomagati.

Preživeti prebivalci Erzincjana taborijo navzlic ledenemu mrazu in visokemu snegu na cestah. Naokrog je toliko trupel, da se je bati epidemije. Računati je tudi s tem, da so se številne osebe pod razvalinami žive. Izpod razvalin so rešili štiri osebe, ki so zavoljo gladu jedle že zemljo. Mlad moški, ki so ga pripeljali z vlakom, se je onesvestil, ko je zvedel, da je vsa njegova družina, devet oseb, izgubila življenje.

Inženir Uli, ki je po katastrofi kot prvi došel v Erzincjan, pripoveduje: "Dospel sem v mesto štiri in dvajset ur po nesreči. Vsa poslopja brez izjeme so porušena, vsepovsod je gorelo. Ozačje je bilo napolnjeno s kriki in jadicovanjem, nihče pa ni mogel pomagati. Vsi zdravniki so ležali mrtvi pod razvalinami in tisti, ki so ostali živi, so izgubili glavo. Edinega vladnega uradnika, ki je ostal razen guvernerja živ, in to je bil načelnik mestnega sveta, so našli nagega in popolnoma zmešanega, ko je blodil med razvalinami. Na žalost moram domnevati, da je večina preživelih med tem zavoljo snega in mraza tudi izgubila življenje."

"BOG JE LAHKO ZADOVOLJEN..."

Adolf Hitler je ob sedmi obletnici svojega prihoda na krmilo vlade izjavil, da je sedaj Nemčija na jugu in vzhodu varna. To je bil "prvi štadij vojne." Ta štadij se je končal po Hitlerjevi izjavi "brez boja," kar bodo poteptani Poljaki pač težko verjeli, in zaslug je njegova, ker, kakor se ob tej priliki pohvalil, uspel je tam, kjer se je "pobožni Chamberlain" zaman trudil, in pridobil "ateista Stalina" na svojo stran. "Mislim, da bo Bog zadovoljen, ker je bila vojna preprečena vsaj na eni veliki fronti," je rekel Hitler.

Ampak zdaj stopa vojna v svoj "drugi štadij," je izjavil glavni nacijev. "Anglija in Francija sta zahtevali vojno, in danes jhna povem, da bosta dobili, kar sta hoteli."

Značilnost te izjave leži v tem, ker nacijska propagandna mašina je doslej bruhala predvsem proti Angliji, dočim se je Francijo božalo in se jo slikalo kot žrtev, ki je bila od angleških lizjakov zapeljana, da je šla zanje po kostanj v žarjavico. To bi dalo misliti, da se Nemčija pripravlja na ofenzivo na zapadni fronti in da mir, ki je vladal tam od začetka vojne, ne bo več dolgo trajal. Bog, ki je že vajen človeškega zločina in blaznosti, bo moral biti seveda tudi s tem zadovoljen...

TAM JE ZDAJ LEPŠE

Eksekutivni odbor A. F. of L. se je te dni sestal na seji, ki bo

trajala par tednov. Zborovanje se vrši v mestu Miami, Florida, kjer je zlasti letos, ko je vojna v Evropi, velik naval dolarske aristokracije, katere si že na tem svetu lahko privoščijo nebesa. Green in tovariši hočejo pač pokazati, da ne gojijo nobenih razrednih predsodkov...

FANTAZIJA ALI RESNICA?

Neki mednarodno znan časnikar, ki je napovedal zvezo med Hitlerjem in Stalinom dolgo prej kot se je uresničila, sedaj razvija teorijo o počasnosti vojnih operacij na zapadni fronti. Pravi, da se za tem nahaja zavezniška diplomacija, ki je trdno uverjena, da bo klika nacijev, kateri stoji na čelu feldmaršal Goering, na lep ali grd način spravila Hitlerja s poti, nakar bo potreba vojne odpadla. Ponosrečeni atentat na Hitlerja pred par meseci v Monakovem je bil po sodbi tega časnikarja najbrže Goeringovo delo. Nada, da bodo Goeringovi ljudje izvedli puč v Nemčiji takoj, čim je Hitler napadel Poljsko, je bila menda tudi vzrok, da zavezniške sile niso niti z mezinem zganile, medtem ko se je Poljska zvijala v smrtni agoniji.

Goering je po mislih merodajnih faktorjev v Londonu in Parizu "zmeren" človek, s katerim se da "pametno govoriti." Bil je vedno proti zvezi z Rusijo, odstrani bil "divjake" kot sta Goebbels in Ribbentrop, upostavljal vojaško diktaturo, potem pa udaril po Rusiji. London in Pariz se nista izgubila upanja, da se to zgodi enkrat v tem letu, zato topovi na zapadni fronti molčijo.

Gre li za fantazijo in slepo uganjanje? Mar pa je analiza pravilna? Ali vsakega nekaj? Zanimivo je, da je bivši kjerz Viljem, ki je pred dnevi izpolni 81. leto, ob tej priliki naslovil na Nemčijo in zapadni vesile poziv, da pokopljejo boji no sekuro ter gredo skupno v boj za "civilizacijo" in proti ruske mu boljševizmu.

"Napredek"

Filmski Adonis

Mladi Luigi iz nekega mesta pri Milanu je bil svetlo pričan, da je lepiš nego vsi filmski junaki. Tega svojega pričanja ni nikomur skrival. Marsikateri njegov prijatelj, kakršni so pač takšni prijatelji, se je na ta račun smejal.

Toda nekega dne je bilo videti, da so prednosti dotlej neznanega filmskega Adonisa prodre tudi v strokovne kroge. Kar si je Luigi najbolj goreče želel, se je zgodilo: nekega dne je prejel pismo iz Milana, s katerim ga je "Družba za filmski naraščaj" prosila, naj ji pošlje kakšne svoje fotografije. Luigi je takoj stekel k fotografu, dal se pe posneti v vseh mogočih držah in oblačilih, manjkali niso tudi posnetki v kopalnih hlačkah da bi se mogla družba prepričati, s kakšnimi klasičnimi telesnimi oblikami je obdarjen mladi mož.

Čez nekoliko dni je Luigi ugotovil, da je imela pošiljka fotografij v Milanu velik uspeh, seveda malo drugačen, nego je bil pričakoval. Ni prišel k njemu kakšen impresario za filmski naraščaj, temveč njegova prijateljica Rita je prišla in ga vprašala jasno in kratko, ali je znorel. Malone vsako odraslo deklo v mestecu je bilo prejelo od njega najbolj smešne fotografije s še bolj smešnimi ljubezenskimi pismi, ki so krožila po mestecu in povzročala povsod grozanski krehot.

Nepriznani filmski zvezdnik je ostal za osem dni "zavoljo boleznim" doma, potem je ozdravel.

Iz stare domovine

Solar žrtev nepredvidnega smučanja

Prežganje, 8. januarja.

Prevelika vnetja do smučarskega sporta je zahtevala letos prvo smrtno žrtev. Prežganjska mladina se je spuščala po zasneženih strminah. Med njimi je bil tudi 10-letni Ivan Černe, po domače Mokatarjev.

Zaradi hude strmine ga je zaneslo s smučin in ga vrglo preko roba zrasle strmine. Zadel je z glavo ob drevo, nato pa ga je neslo še po zledenem bregu. V dolinici je obležal nezavesten in njegovi smučarski tovariši so se zelo prestrašili ko je bil Ivanček tudi ves krjav.

Z žalostno novico, da se je sinko ponesrečil, so stekli do Mokatarjevih. Domači so sinka še zmerom nezavestnega prenesli na dom, kjer pa ves trud, da bi ga obudili iz omedlevice, ni zalegel nič. Zato so poklicali z Litije zdravnika, ki je spoznal, da fantičku ne bo več rešitve. Prebil si je lobanjo, pretresel možgane in dobil tudi notranje poškodbe.

Obupani starši so nato odpeljali ponesrečenega fantička v Ljubljano in ga hoteli oddati v bolnišnico. Ker pa je bilo očitno, da mu ni več pomoči, so ga spet odpeljali domov. Ze nekaj ur po povratku je Mokatarjev Ivanček umrl. Za umrlim bratcem žalujejo starši in pet bratov in sester.

Obsojeni trgovci

Pred okrajnim sodiščem v Zagrebu so se morali nedavno zagovarjati štirje trgovci-speccristi, prodajalci suhega mesa in dve lastnici mlekarne — ker v svojih prodajalnih niso imeli v smislu zakonskih predpisov vidno označenih cen. Solastnik trgovine s specerijskim blagom, Stevan Djukić je bil obsojen na 15 dni zapor, 6000 din globe in 2000 din pavšalnega plačila brezpogojno, trgovci s submesnatu roba Franjo Vugrinec na 2000 din globe in na objavo obsojbe na lastne stroške v zagrebških listih, obe lastnici mlekarne pa na mesec in dva meseca zapor, ter 2000 in 5000 din globe pogojno.

Padeč uvoza

Zaradi vojnih razmer je v zadnjih treh mesecih preteklega leta zelo padel uvoz raznih surovin v Jugoslavijo. Najbolj je padel uvoz bombaža in bombažne preje, volne in volnene preje, surovih kož, loja, oljnih plodov, nafte, premoga, koksa in petroleja. Le uvoz umetne svile je bil višji kot v prejšnjih letih. Padeč uvoza surovin je prizadel vrsto industrijskih podjetij in je marsikje povzročil mnogo brezposelnosti.

Konferenca v Belgradu. Prošle dni se je v Belgradu vršila konferenca Balkanske zveze, kateri so prisostvovali zunanji ministri Jugoslavije, Romunije, Turčije in Grčije. Svetovna javnost je napeto čakala, kaj bodo zbrani ministri sklenili, kaj tri-velike sile škilijo na Balkan — Nemčija, Rusija in Italija, in vsaka bi ga rada zgrabila, ako bi se ostalih dveh ne bala. Na vsak gib katere koli balkanske države se torej gleda s stališča posledice, ki bi sledile na grupacijo veseli, ki so že v vojni. Ko je bila konferenca končana, je bil objavljen komuniké, poln roznatega optimizma — da Balkan bo še nadalje držal skupaj in se strogo izogibal vsega, kar bi ga moglo potegniti v vojni vrtinec. Tak pa ni bil začetek konference. Romunija, ki se čuti najbolj ogrožena, je pretila vreči se v objem Nemčiji in Rusiji, če ji ostale članice antante

ŠKRAT

Zena, tukaj čitam, da se čiščenju nekega stanovanj krili sliko Leonarda da Vincija. Kaj meniš, ali ne bi kar krat očistili tudi naše stanje?"

Avto se prevrne, gospod volanom razbije šipo v nem oknu in prileti v trafik. "Če sem že tu, mi pa daj set viržink, prosim," pravi senečeni trafikant.

Poglavar ljudozrcev svojjo ženo pri grehu. "Kaj meni ta beli mož v omari razjezi nanjo."

"Vse je v redu," odgovorja, "omara je naša nova šiba za jedla."

ne obljubijo, da jo bodo nile v slučaju napada od Madžarske. Konferenca je tudi pripravila tla za pričetev Boigarije v Balkansko zo.

LETALA IZ UMETNE

Predsednik ameriškega za izdelovanje letal Timesporočil, da bo ta družba la graditi nova letala iz sni in snovi. Prvo takšno letalo že izdelala in bo kmalu n vilo poskusne polete. Nova je podobna bakelitu.

Krila in trup so iz vezanega lesa, ki je prevo s to maso. Preizkušnje kazale, da se slana voda snovi ne oprime, razen tega je ta zelo težko gorljiva. novega letala bo znašala dolarjev nasproti 7000 dolarjev za kovinsko letalo istega Prvi tip bo imel motor 160 in brzino 220 km.

"Zračni valovi so si nedeljo "oddahnili," kajti ther" Coughlin ni imel obilne radijske "pridige," pač pa bila najeta ura porabljenega orglanje in misteriozna nila, da bo o pravem času pojasnjeno. Ampak do sedaj misterija še ni razjasnila, da so mu njegovi "višji" na prste. Bolj verjetno pa vse skupaj ni nič drugega nov reklamni trik iz propagandne torbe, ki je vir Coughlinove modrosti.

ZRTEV HUDEGA MRAZA

Ivanjkovci, 8. januarja. Ileni delavec Friderik Čadeb je bival v Desnjaku, je obisk t. m. svoje sorodnike in v sosednji vasi Zevrovicah je nekoliko vinjen, ko se je potil že v temi domov. Na baru je padel in v hudi zimi znil. Zjutraj so ga našli mrtga. Tukajšnji orožniki, ki so koj uvedli preiskavo so ugotovili, da je vsak zločin izključen.

Na Francoskem se vezbu

divizij nove poljske armije je bila rekrutirana iz okrajljona poljskih naselencev, ki se nahajali v Franciji, ko izbruhnila vojna.

Prva kolektivna farma

poljskem ozemlju, zasedena Rusije, je bila te dni organizirana, pravi vest iz Moskve, stoji iz 500 akrov zemlje, ki je bila last 36 kmetov in 300 akrov, katere so obdel

Društveni KOLEDAR

- FEBRUARY**
24. februarja, sobota. — Comrades št. 566 SNPJ plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- MARCH**
2. marca, sobota. — Pioneers H. B. Z. priredijo plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
3. marca, nedelja. — Citalnica S. D. D. priredi koncert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
9. marca, sobota. — Progresivne Slovenke, krožek št. 1, priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
10. marca, nedelja. — Pevsko društvo "Abrašević", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
16. marca, sobota. — S. N. P. J. Bowling Teams priredijo ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
16. marca, sobota. — Domača zabava za Jožete in Pepee priredi ženski odsek doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
17. marca, nedelja. — Dramsko društvo "Ivan Cankar", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
21. marca, nedelja. — Društvo Spartans, 198 S. S. P. Z. priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
30. marca, sobota. — 23rd Ward Democratic Klub priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
30. marca, sobota. — St. Vitus Cadets priredijo ples v Twilight Ballroom.
30. marca v soboto. — Ples St. Vitus Cadets v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
30. marca, sobota. — Društvo "Nanos", št. 264 SNPJ priredi plesno veselico v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
31. marca, nedelja. — Pevski zbor "Sloga" priredi Pomladanski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
31. marca, nedelja. — Mladinski pevski zbor Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. priredi svoj pomladanski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
- APRIL**
6. aprila, sobota. — St. Vitus Booster Klub priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
6. aprila, sobota. — Prireditelji skupnih društev Zapadne slo-
- MAY**
4. maja, sobota. — Častna straža S. D. Z. priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
5. maja, nedelja. — Spring Blossom Dance, priredi Dom Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
5. maja, nedelja. — Pevsko društvo "Planina" Maple Height priredi pomladanski koncert v Slov. nar. domu v Maple Hgts.
11. maja, sobota. — Clevelandski Slovenci, šte. 14 S. D. Z. priredi plesno veselico v avdi-
- JUNE**
2. junija, nedelja. — Oficijska otvoritev izletniških prostorov društev S. N. P. J. v Clevelandu in okolici, ter otvoritev sezone za 1940.
2. junija, nedelja. — Slovenski Dan, Proslava 125 obletnice trpljenja prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika. — Volitve ljubljanskega župana za leto 1941 v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., Euclid, O.
9. junija, nedelja. — Piknik društva Cleveland št. 126 SNPJ, na izletniških prostorih društev S. N. P. J.
16. junija, nedelja. — Piknik društva "Vipavski Raj" št. 312 S. N. P. J. na izletniških prostorih društev S. N. P. J.
16. junija, nedelja. — Piknik pevskega zbora "Jadran" na Pintarjevi farmi.
23. junija, nedelja. — Piknik dr. "V Boj" št. 53 SNPJ na izletniških prostorih društev S. N. P. J.
30. junija, nedelja. — Piknik dr. Naprej št. 5 SNPJ na izletniških prostorih društev SNPJ.
- JULY**
4. julija, četrtek. — Piknik društva "Loyalites" št. 590 S. N. P. J. na izletniških prostorih društev SNPJ.
7. julija, nedelja. — Predstava v prosti naravi, in piknik Dramatičnega dr. "Ivan Cankar", na izletniških prostorih društev SNPJ.
14. julija, nedelja. — Piknik Socialističnega pevskega zbora "Zarja" na izletniških prostorih društev SNPJ.
14. julija, nedelja. — Piknik pevskega zbora "Slovan" na Močilnikarjevi farmi.
21. julija, nedelja. — Klub Slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu priredi običajni piknik na Pintarjevi farmi.
21. julija, nedelja. — Piknik društva "Cvetiči Noble" št. 450, SNPJ na izletniških prostorih društev SNPJ.
28. julija, nedelja. — S. N. P. J. dan članstva države Ohio, katerega prirede skupne Ohijske federacije SNPJ na izletniških prostorih društev SNPJ.
- AUGUST**
4. avgusta, nedelja. — Piknik društva "Mir" št. 142 S. N. P. J. na izletniških prostorih društev SNPJ.
11. avgusta, nedelja. — Piknik Cankarjeve ustanove, na izletniških prostorih društev S. N. P. J.
18. avgusta, nedelja. — Federacija jugoslovanskih narodnih domov v Ohio priredi "Slovenski dan" v Gordon park shell.
25. avgusta, nedelja. — Piknik Socialističnega kluba št. 49, na izletniških prostorih društev SNPJ.

BELGIJA BO ODPUSTILA RUDARJE
BRUSELJ, 11. februarja. — Belgijski vojni minister, general Henri Denis, je izjavil parlamentu, da upa kmalu dovršiti potrebne priprave, da se odpusti iz armade vse premogarje, ki so bili v zadnjem času poklicani pod zastavo. Prav tako se bo dalo dopust tudi večini vojakov, ki so prišli s kmetov, da bodo šli lahko izcerat in posejati svoja polja.

Teror na Češkem. Iz Berlina se poroča, da sta bila dva češka delavca v škodovih tovarnah v Brnu usmrčena, dva pa obsojena v dolgoleten zapor. Proti njim je bila naperjena obtožba špijonaže in veleizdaje, ker so skrivaj odnesli nekaj pušk iz tovarne. Vsi štirje so bili člani bivše socialno-demokratske stranke na Češkem.

Država Colorado bo ta mesec izplačala 40,100 starim osebam polno vsoto starostne pokojnine, ki jo zakon dovoljuje, namreč \$45.00. Kot vzrok se navaja nepričakovano velike dohodke od posebnega davka. Tolika vsota je bila izplačana še samo v januarju 1938, in je najvišja v Zed. državah.

OGROMNA NAROČILA LETAL
San Diego, Cal. — Tri tovarne, ki izdelujejo letala, poročajo, da imajo za \$43,000,000 naročil za letala. Naročila so iz Evrope in Amerike.

V najem
Odda se v najem stanovanje s petimi sobami, mirni družini, za \$22.00. Gorkota na peč. — Vpraša se na 7002 Becker Court na East 70th St.

Kampanja za "Cankarjev glasnik"
sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK
mesečnik za leposlovje in pouk
ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVIJE POSTANITE SE DANES!

NAROČNINA JE:
za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK
6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Hiša naprodaj v okoli E. 185th St.
Hiša za eno družino, 7 sob, samo \$4,000
Nova moderna hiša s 4. sobami \$4,500
Hiša s 6. sobami v zelo dobrem stanju — \$4,200
Mi gradimo in zidamo nove hiše! Za vse podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY
767 East 185th St.
KENmore 5030

Posebnost za samo en teden
KEENO SPECIAL - - - - - 8.50
(POCABONTAS)
Smokeless — High in heat — No clinker trouble
GOLD BAR - - - - - 8.00
Eden najboljših premogov za peči na prodaj.
Vsake druge vrste premog na razpolago.
TOČNA IN ZADOVOLJNA POSTREŽBA
Pokličite EN. 1588
MAR-KET COAL COMPANY
1261 MARQUETTE
(Relief orders accepted)

Ravnokar je izšla...
velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"
spisal Dragotin Lončar
prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznani z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,
6231 St. Clair Avenue

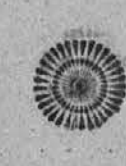
"MY CARLTON STAINLESS STEEL WARE IS THE BRIGHTEST SPOT IN MY KITCHEN...AND IT STAYS BRIGHT"

Get acquainted with this new wonder metal that cooks better, permanently retains its gleaming lustre, won't stain, rust or darken, cleans easier, lasts longer and safeguards health. Try it in your own kitchen—it's the best demonstration you can make of the economy and value of this beautiful cooking ware.

SEE IT TODAY AT
SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-03 SUPERIOR AVENUE.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

'Enakopravnosti'

SICK, NERVOUS CRANKY "EVERY MONTH"?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and moody.

So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to go smiling thru "difficult days" Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs—rich with the special purpose to **HELP WOMEN**.

Famous for over fifty years—Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "women's" tonics obtainable. Try it!

JOHN KNITTEL:

66

LJUBEZEN IN ZLOČIN

ROMAN

Takoj, ko je ugledala von Breitenwyla, se je visoko vzravnala in uprla vanj svoje oči z nepremičnim pogledom ujetje levinje.

"Tu je Gottfriedov odgovor," je rekel in ji podal majhen, debel ovitek.

Opazil je, da ji je bela, prosojna roka, okrašena z lepim smaragdnam prstanom, zatrepetala. "Kakšno dolgo pismo mora biti to!" je rekla in vesel smehljaj se je pokazal v kotih njenih ust. Odrtrgala je vogal ovitka, potisnila v luknjo kazalec in odprla pismo. V ovojju so bili — koščki njenega pisma. Von Breitenwyl je žalostno gledal drobne koščke, ki so frfotali z njene roke na kamnita tla kakor blede, mrtvo listje.

"To je docela jasen odgovor," je rekla Tereza suho in pričela hoditi po celici sem in tja.

"Neumni Gottfried! Neumni, ljubi Gottfried!"

Sedla je na posteljo in zajokala. Tiho je jokala predse, toda duša se ji je vila v bridkosti. "Ko bi ti le vedel! Hočem, da si svoboden, svoboden! Nočem, da boš kakor jaz!"

Von Breitenwyl se je okrenil vstran. Potem je vprašal, če si sme prižgati cigareto. Molče je prikimala.

"Da, seveda, zakaj ne?"

Njeno ihtenje mu je rezalo dušo. Komaj je prenesel pogled nanjo, ko so ji notranji krči stresali beli vrat in ramena.

"Kako neumna sem!" je rekla nazadnje s pridruženim glasom. "Kako pozno je?"

"Osem je."

"Kdaj se bo začelo?"

"Ob devetih."

Vstala je.

"Okrenite se za trenutek, prosim."

Medtem ko je gledal skozi zamreženo okno, si je s flanelasto brisačo izmila obraz. Ko je bila gotova, jo je von Breitenwyl nenadoma prijel za obe roki in jo trdno držal. Ni se umaknila. Da, z veselimi črčunkom je motrila njegov močni, rožnati obraz, njegove svetlo modre oči z ozkimi, izsejanimi robovi, njegove kratke, svetle lase. Bil je resen in zelo ganjen.

"Tereza," je dejal, "govoril bom zdaj z vami, kakor bi bili moja sestra, ki je po nesrečni usodi ali burki usode zašla v ječo. Ne mislim pri tem na sebe ali na svoj sloves kot odvetnik. Mislim na vas. Verjamem, to se pravi, vem, da ste umorili svojega moža. Umor je umor. Nobeden odvetnik na svetu ga ne bi mogel imenovati drugače, razen če bi imel moč, da bi obujal k življenju mrtve. Tereza, nič vas ne more rešiti. Obsodili vas bodo." Njegov glas se je izgubljal v mrmranje. "Nihče vas ne more rešiti. Gottfrieda pa je mogoče še rešiti in prizadeval si bom da bi ga rešil, ker verjamem v njegovo nedolžnost. In da storim to, o Tereza, moram danes — kakor mi je hudo! — sam kar najbolj pomagati in vas do dna pogubiti. Moj renome naj gre k vrugu, toda kaj me briga to! — Do tega zaključka sem prišel od sinoči."

Spustil je njeni roki, dotaknil se je njenih lic z nervozno, dobrikavo kretnjo, ki naj bi istčasno dokazovala, da se je prav za prav ne sme dotakniti.

Tereza je spet sedla na klop. "Breitenwyl!" je rekla s hripavim glasom. "Občudujem vas, moč ste po mojem sreču."

"Tereza" — komaj je še govoril — "to je vse. Zdaj vas moram zapustiti."

Ostati ni smel niti minute dlje pri njej; zavedal se je, da bi sicer napravil neodpuščljivo neumnost. Naglo je odprl vrata,

dal je znamenje paznici, ki je postopala po hodniku, in izginil. Tereza je slišala, kako so spet zaklenili težka vrata njene celice. Njeno telo se je napelo.

"Zdaj sem popolnoma sama!" je rekla in strmela v nasprotno steno, kakor bi si želela, da bi se prikazal duh in drugoval z njo.

Navkljub vsemu pričakovanju je trajal obtožni govor državnega pravdnika le kratek čas, komaj eno uro. Brez dvoma se je Gutenberg zavedal, da je zelo skrbno pripravil tla in premišljeno posejal seme tako, da je bila napačna žetev nemogoča; samo sadove je bilo treba zbrati.

Obramba, je dejal, je namerala dokazati, da sta obtoženca zagrešila umor v trenutku strastnega razburjenja, torej v tako imenovani neodgovornosti. To bi pomenilo, da je namesto nju zagrešila narava umor. Privlekli so naravo kot grešnika, da bi očistili obtoženca. Porota je poslušala znamenitega učenjaka, ki je podal svoje znanje o bistvu nevroze v popularni obliki. Pripovedali so poroti, da je nevroza vzrok vsej nesreči. Pripovedovali so, da sta bila Muller in gospa Mullerjeva le orodje v službi višjih sil. Na nesrečo pa razultat ostane: Antona Mullerja, izrednega, poštenega moža, moža z neomadeževanim značajem so v takih mukah spravili na drugi svet. Na žalost ni mogoče kaznovati narave za vse zločine, ki jih povzroča, torej je treba prijeti individue, ki bi radi veljali kot orodje narave, in od njih zahtevati obračun, čemu so tako pridno služili naravi.

Znanost, zlasti psihologija, najde lahko za vsak zločin opravičilo. Zmotno pa je prikazati zločinsko dejanje kot izliv moralne nezavednosti. In tudi če bi bilo tako, bi bila moralna nezavednost nevarna stvar, kakor hitro bi bilo treba misliti na varstvo družbe, in zaradi tega imamo v našem civiliziranem svetu nekatere varne kraje, kjer lahko dobijo ti nevarni pomočniki prirode polagoma spet svojo moralno zavest, ne da bi ogrožali ljudi, ki živijo preprosto in pametno. Gutenberg je govoril s grenkim posmehom. Podžigalo ga je, da bi pojasnil vsemu svetu strahovitost zločina.

"Ali sta pokazala obtoženca tudi le najmanjšo sled kesanja?" je zaklical. "Ne! Niti besede nislo slišali, ki bi dopuščala mnenje, da jima je žal dejanja. Domnevam pa, da je nesposobnost pokazati človeške občutke, sestavni del nevroze. Zdaj pa bomo še enkrat premislili dejstva: Na večer petnajstega septembra sta bila v Gamu. Anton Jakob Muller je bil v gostilni pri 'Medvedu'. Poslal je dečka Fritzeka h gospe Mullerjevi s pozivom, naj pride k 'Medvedu' in se udeleži slavnostne pojedine ostrorelcev. Toda gospe Mullerjevi ni bilo dobro. Bila je v Gottfriedovi sobi, kakor nam je povedala kuharica. In dečka je odslavila z naročilom, da je gospod Gottfried zelo zaposlen. — Da, oba sta bila zaposlena! Govorila sta si: 'Danes je napočila noč! Enkrat za vselej se bova iznebila ovirajočega, starega moža. Da, storila bova to, dokler sta še najini duši in najini telesi vroči od strasti in nevroze. Napravila bova zdaj načrt! Aha! Sol za jetra! V taki noči, kakor je danes, bo Anton Jakob mnogo jedel in pil. Kje je arzenik? Tu! Krasno! Majhno dozo bova dala v steklenico. Kdo izmed naju bo to storil?'"

Gospodje porotniki, za nas je popolnoma nebstveno, kdo izmed obtožencev je dal arzenik v stekleničico. — Potem ko se je

stari mož vrnil domov, ju je zasačil pri njunem tete-a-aetenu. To priznavata oba. Prvič sta imela pogum, da sta mu kljubovala. Iz njunih izjav vemo, da je nastal hud prepir. Anton Jakob je bil divji, brez dvoma. Brez dvoma jima je grozil. Brez dvoma je že vedel, da ne sme več zaupati svoji mladi ženi. Kaj ju je brigalo? Steklenica ga je čakala... Čez nekoliko časa je šel v posteljo. Bolehal je na prebavnih motnjah in ker se je spomnil zdravnikovih navodil, je vzel dozo soli za jetra. Ob šestih zjutraj je planil Gottfried Muller preplašen iz hiše. Zdravnika je moral pripeljati. Zakaj? Ker bi bilo nenaravno, če ne bi poklical zdravnika. Sumljivo bi bilo, če bi dopustil, da umre stari mož skrivnostne smrti. Tako je torej delal Rothlisbergerju, da je prebdel vso noč z gospo Mullerjevo in stregel svojemu očetu. Da, brez dvoma sta stregla staremu možu! Ob desetih je umrl. Pojavil se je na pozorišču zdravnik, ki je bil preveč zgaran in ni ničesar slutil. Nevroza gospe Mullerjeve je postala tako akutna, da se je moral pečati z njo. Tolažil jo je, pomiloval jo je. Ubo ga ljuba žena! Vaš mož je mrtav. Preveč se je najedel. Srčna kap kot posledica napora!"

Gutenberg je za sekundo utihnil. Nato je nadaljeval in pogledal profesorja Langbeina:

"Porotniki so videli, da deluje spomin obtožencev izredno natančno, da ni niti najmanj zabrisan, kakor bi lahko pričakovali pri ljudeh, ki bi zagrešili zločin v napadu duševne zmedenosti ali akutne nevroze, kakor je izvajal učeni psihiater in zdravnik za živčne bolezni profesor Langbein. Odkar sta Muller in gospa Mullerjeva v rokah pravice, sta se oba na žive in mrtve trudila, da bi prikrla krivdo komplica, da bi zmedla justico in igrala heroizem. To vse se je zdaj končalo. Vemo, da sta kljub vsemu njunemu razkroju ohranila zunanjo dostojnost. V njunih pismih so ona veličastna čustva, ki jih ljudje kar najbolj radevolje navežejo s tako prijetno pojavo kakor je gospa Mullerjeva. Toda pogledali smo v njuni duši: grozotna zmes veličine in nizkotnosti, plemenite strasti in globoke zlobnosti. Da, nizkotnost in zlobnost bosta za večne čase poudarjeni kot vodilni lastnosti obeh obtožencev. Mislim, gospodje porotniki, da vam ni treba upoštevati modnega vprašanja, ki so ga načeli pri razpravi, vprašanja odgovornosti. O tem so že več ko dovolj razpravljali poklicani in nepoklicani. Ta premleta komedija postaja staromodna. Niste tu, da bi preiskavali primer hysterije, marveč umor!" Gutenberg je povzdignil svoj glas. "Umor, skratka in brez ovinkov! Zaradi tega mora biti tudi sodba preprosta. In nobenih olajšujočih okoliščin! Umor kaznujemo v naši deželi z dosmrtnim prisilnim delom! To veste, gospodje porotniki!"

Govoril je tiše, nenadoma je bil ginjen in je utihnil. Da, Gutenberg je bil ginjen. In z jim vsa sodna dvorana.

"Milost?" je dejal nenadoma, kakor da vprašuje sam sebe; nato je pogledal porotnike in čudno so mu začarele mračne oči. "Milost? Na milost bomo mislili nekoč kasneje, ko se bosta po letih naučila, kaj pomeni moralna odgovornost in kaj udeleževanje svobodne volje. Danes ne smemo upoštevati drugega kakor našo dolžnost!"

Gutenberg se je usedel. Sredi globoke tišine je uredil vse papirje na svoji mizi in jih potisnil svojemu pomočniku. Potem je prekrizal roki in trdno pogledal v oči von Breitenwylu.

(Dalje sledi.)

Oglašajte v —

"Enakopravnosti"

Skoro kot da ste prejeli DARILO!

WM. A. ROGERS

A-1 Plus srebrno jedilno orodje

Narejeno in jamčeno za življenjsko rabo od ONEIDA, Ltd.

V teku šestih tednov boste imeli krasno jedilno orodje, vredno \$16.00 za šest oseb... kar vas bo stalo samo \$5.94! Vsak teden dobite kompletno jedilno orodje za eno osebo, kot kaže spodnja slika, za kar plačate samo —

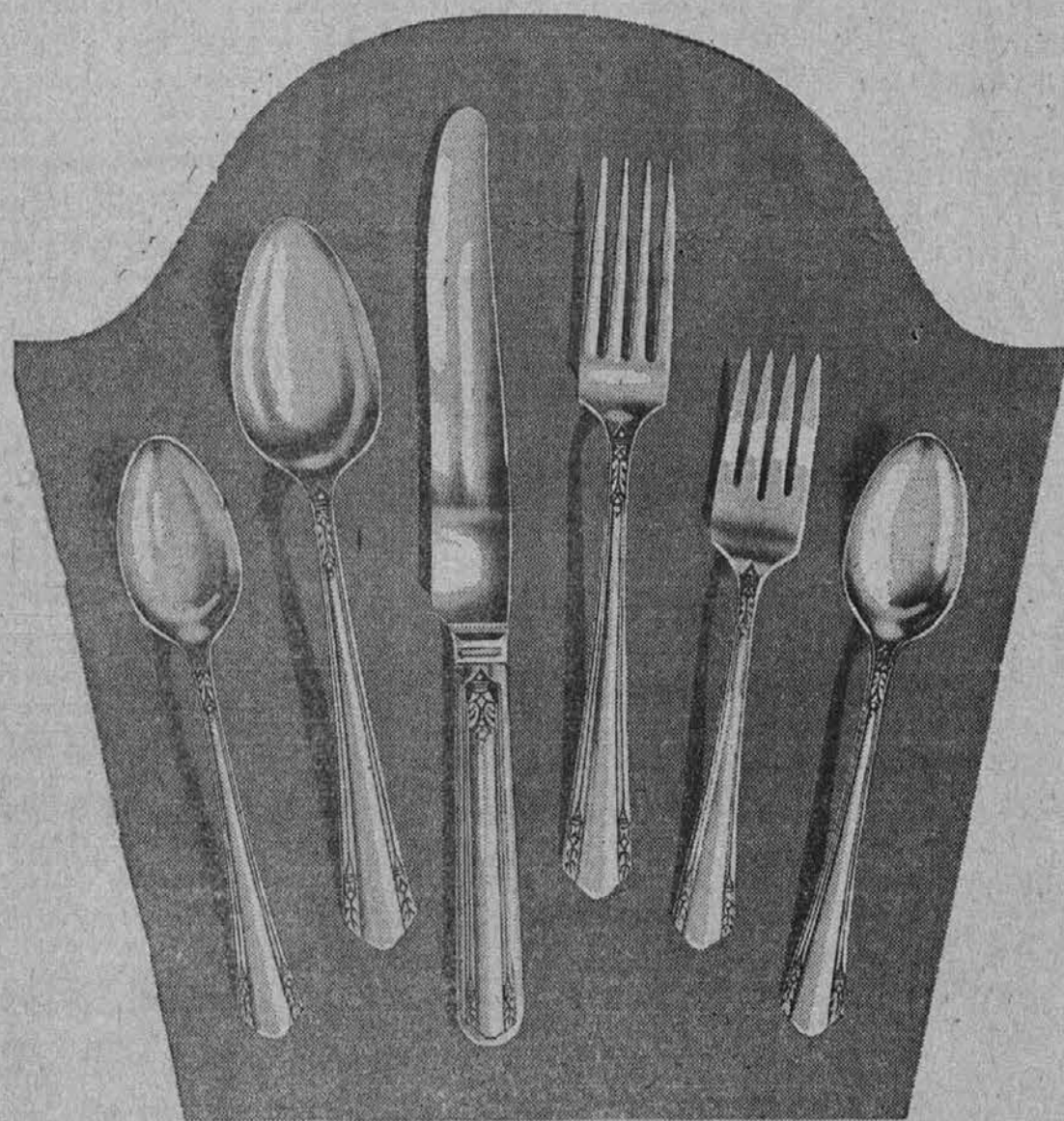
99c

REDNA CENA \$2.67

IN ŠEST KUPONOV, KATERE IZREŽETE IZ LISTA "ENAKOPRAVNOST."

KUPONI BODO OBJAVLJENI REDNO EDEN NA DAN TOLIKO ČASA, DA SI BOSTE LAHKO NABAVILI JEDILNO ORODJE ZA POLJUBNO ŠTEVILO OSEB; KOLIKOR JIH PAČ ŽELITE IMETI ZA RABO PRI SVOJI DRUŽINI.

NE ODLAJŠATE! — Pričnite nabirati kupone s prvo objavo. Prvi kupon bo priobčen v PONDELJEK 19. FEBRUARJA. Kakor hitro boste imeli ŠEST KUPONOV, prinesite jih v urad Enakopravnosti ali pošljite nam jih po pošti, in dobili boste POLNO jedilno opremo za eno osebo. (Naročniki izven Clevelanda, ki ne morejo priti v urad, naj naročilom priložijo 10c — skupaj \$1.09 — za pokritje stroškov pošiljlatve.)

VSAKA ENOTA VSEBUJE:

- ★ 2 MALI ŽLIČKI
- ★ 1 VELIKE VILICE
- ★ 1 MAJHNE VILICE

- ★ 1 VELIKO ŽLICO
- ★ 1 JEDILNI NOŽ

(klina iz "stainless" jekla)

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.,

CLEVELAND, OHIO